

Beleidskader Maatschappelijke opvang, OGGZ en verslavingspreventie

Een (t)huis= een zorg minder

Presentatie gemeenteraden regio Breda

7 juni 2023

Agenda

1. Even voorstellen
2. Aanleiding
3. Huidige situatie
4. Ontwikkelingen
5. Kern beleidskader
6. Vragen?

Aanleiding

- Toename dak- en thuislozen, meer verscheidenheid en meer complexe problematiek
- Evaluatie van het versterkingsplan tegen dakloosheid: wat doen we met geleerde lessen en voortzetting van projecten
- Nationaal Actieplan Dakloosheid;
 - focus op “wonen eerst” en preventie
 - Ambitie: In 2030 heeft iedereen een thuis
- Het beleid is versnipperd en wat ouder

Bestaande situatie

- Breda is centrumgemeente, raad van Breda beslist
- Onze regio bestaat uit 8 gemeenten: Altena, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Oosterhout, Moerdijk, Zundert
- Alle gemeenten in de regio hebben een belangrijke rol in het voorkomen van dakloosheid en uitstroom
- Ook werken we aan meer spreiding van opvang in de regio

Wat hebben we nu aan activiteiten?

- Inlopen dak- en thuislozen en activering
- Vinden en toeleiden naar passende zorg en ondersteuning
 - Straatteam
 - Team Bemoeizorg
 - MaSS overleggen
 - Loket centraal onthaal: toegang tot maatschappelijke opvang
 - GGD (zorg & overlast, zorg aan daklozen)
- Verslavingspreventie
- Maatschappelijke opvang

Pallet aan opvangplekken

Aanbieder	Omschrijving	Aantal	Waar
SMO Breda	Dag- en nachtopvang (DSV) insteek: 4-6 weken Doelgroep: multiprobleem	30 plekken en 20 plekken winteropvang	Breda, Slingerweg
Villa Boerebont	Traject voor Jongeren :max. 3 maanden; hierna vaak Beschermd Wonen	7 trajecten op jaarbasis	Breda
SMO Breda	Crisiswoningen: max. 3 maanden Doelgroep: alleenstaanden en gezinnen. Voldoende zelfredzaam zonder zware verslaving of acute psychische problematiek	20 woningen	Breda (16) Altena (2) Oosterhout (2) In 2023 ook in Etten-Leur
Springplank pilot	Traject voor alleenstaanden met lichte problematiek, voldoende zelfredzaam en geen werk. Verslaving en GGZ problematiek staat werk niet in de weg	20- 25 plekken, kamers/woningen	Breda (3) Almkerk (7) Oosterhout (2) Teteringen (7)
SMO Breda i.s.m. Huischmeesters	Tussenvoorziening Neubourgstraat Doelgroep; uitstroom DSV	10 kamers in 2 woningen	Breda, Neubourgstraat

NB. SMO huurt ook 34 woningen (Tramsingel en Plataan Cypres) waardoor uitstroom uit DSV kan plaatsvinden.
Financiering van begeleiding gaat via lokale Wmo gemeente Breda

Nationaal Actieplan Dakloosheid: Eerst een Thuis

6 leidende principes als kompas

Ambitie: in 2030 heeft iedereen een thuis

Behouden van een thuis staat centraal of het zo snel mogelijk krijgen van een stabiel thuis

Versterken bestaanszekerheid

Specifieke aanpak van o.a. jongeren

Bestuurlijk akkoord (VNG)

Risico's op dakloosheid

- Mensen raken vaker en sneller dakloos dan 10 tot 20 jaar geleden.
- Belangrijke triggers voor dakloosheid zijn: Financiële problemen, conflicten in de relatie en verlies van onderdak door huisuitzetting of na verlaten verblijfsinstelling (jeugdzorg, BW, detentie)
- Bekende risico's zijn:
 - nare jeugdervaringen: kindermishandeling, verwaarlozing etc.
 - opeenstapeling van problemen in combinatie met levensgebeurtenissen
 - remigratie

Regionale ontwikkelingen

- Programma Thuis in de wijk:
 - Huisvestingsplatform
 - Regionaal Transferpunt om uitstroom naar de regio te versnellen.
- Stijging aantal daklozen en verandering van doelgroep; meer daklozen met multiproblematiek, meer jongeren en we zien meer economisch daklozen bij centraal onthaal
- Te weinig beschikbare woonplekken waardoor uitstroom moeilijk is.
- Te weinig Beschermd Wonen plekken voor jongeren en mensen met multiproblematiek

Afbakening beleidskader

Doelgroepen:

- **Maatschappelijke opvang:** alle (dreigend) dak- en thuislozen in de regio;
- **OGGZ:** alle kwetsbare inwoners met meervoudige problemen die zorg mijden en/of waarvoor in de reguliere zorg- en dienstverlening nog geen passende oplossing is gevonden
- **Verslavingspreventie:** alle inwoners in de regio

Regionaal (door Breda):

Maatschappelijke opvang voor mensen met een hulpvraag

Lokaal:

Dreigend en economisch daklozen

Dat betekent dat alle gemeenten werken aan: voorkomen van dakloosheid, bestaanszekerheid, begeleiding en nazorg na uitstroom

Scope

Regionaal beleidskader MO - OGGZ - Verslavingspreventie

Lokale verantwoordelijkheid en financiering

Preventie

- Voorkomen van dak- en thuislozen inclusief aanpak economisch daklozen.
- Ontmoeting en activering kwetsbaren inclusief dreigend dak- en thuislozen

Regionale verantwoordelijkheid en financiering

Uitvoering

- Ontmoeting en activering dak- en thuislozen
- Toeleiden naar zorg en voorkomen overlast
- Opvang
- Verslavingspreventie

Lokale verantwoordelijkheid en financiering

Nazorg en Terugvalpreventie

- Landen in de wijk
- Voorkomen van terugval

Beleidsuitgangspunten

Beleidsuitgangspunten

1. Wonen eerst:

- Zo snel mogelijk een stabiele woonplek
- In opvang kijken: “wat is best passende vervolg (woon)plek”
- Streven is uitstromen binnen 3 maanden
- Voor wie niet zelfstandig kan wonen is er een plek in een instelling voor beschermd of begeleid wonen
- Voor terugkerende cliënten een nieuwe aanpak ontwikkelen.

Hier is veel voor nodig: woonplekken, begeleiding op- en af kunnen schalen, snel kunnen regelen praktische zaken

Beleidsuitgangspunten

2. Dakloosheid voorkomen is beter dan opvang

- Voorkomen dat iemand dak boven zijn hoofd verliest
- Voorkomen dat iemand gebruik moet maken van de opvang.
“Niemand wordt beter in de opvang”
- Kijken naar risicogroepen, bijvoorbeeld mensen met financiële problemen, zonder een geschikte woonplek als ze een instelling verlaten, psychisch kwetsbaren en zorgmijders
- Aandacht voor uitval en terugval

Beleidsuitgangspunten

3. Iedereen doet zo zelfstandig en gewoon mogelijk mee
Vanaf dag 1: “Iedereen doet iets”. Zo regulier mogelijk. Hoe vullen we dat in:
 1. Onderdeel van de opdracht aan alle uitvoerders
 2. Organiseren mogelijkheid ontmoeting en praktische ondersteuning voor daklozen (inlopen in Breda)
 3. Laagdrempelig indicatievrij activeringsaanbod voor daklozen, in Breda (dicht bij dag- en nachtopvang DSV)
 4. Na uitstroom gebruik maken van het reguliere aanbod (zowel voorliggend als maatwerk) in de woonplaats

Beleidsuitgangspunten

4. Eigen regie. Er zitten ook grenzen aan:

- ✓ Mensen moeten meewerken aan duurzame uitstroom = accepteren van geboden woonplek, ook als die niet de voorkeur heeft
- ✓ We proberen zorgmijders te verleiden om zorg te accepteren. Als iemand blijft weigeren dan laten we los. Wel organiseren we een vangnet. Bij veroorzaken overlast grijpen we i';
- ✓ Binnen wettelijke kaders van verplichte zorg nemen we regie tijdelijk over om betrokkene en maatschappij te beschermen

Beleidsuitgangspunten

5. Integrale aanpak

- Zowel individueel (inwoner) als tussen beleidsterreinen (werk en inkomen, schuldhulpverlening, zorg, jeugd, wonen, gezondheid)
- Dakloosheid niet alleen een zorgvraag
- Inkomen en bestaanszekerheid nodig om duurzaam te kunnen wonen

6. Inzet van ervaringsdeskundigheid

7. Extra aandacht voor bijzondere doelgroepen

- Jongeren
- Terugkeerders

Uitdaging: voldoende woonplekken

1. Wonen eerst lukt alleen als er genoeg woonplekken komen voor de doelgroep
2. Verminderen overbezetting in de DSV:
3. Op korte termijn 35 woonplekken nodig
4. Structureel voor uitstroom circa 215 woonplekken per jaar nodig
5. Deel daarvan vindt zelf een plek of stroomt uit naar elders

Belangrijke veranderingen

- Wonen eerst – ook opgave voor regiogemeenten
- Na uitstroom 3 maanden begeleiding voortzetten vanuit MO, door betrokken begeleider (borgen goede overgang)
- Meer aandacht voor activering, verschuiving naar regulier en dichtbij
 - Regionaal gesubsidieerd programmatisch aanbod tijdens opvangtraject + 3 maanden na uitstroom opvang
 - Daarna zo lokaal mogelijk, zowel voorliggend als maatwerk
- Extra aandacht voor jongeren en terugkerende cliënten
- Jaarlijkse indexatie
- Meerjarige afspraken met partners; vanwege overbruggingsperiode; 2 jaar
- Samenwerkingsafspraken regiogemeenten: lokale aanpakken preventie en nazorg, spreiding voorzieningen, meer uitstroom naar de regio (gemeente van herkomst, tenzij...) en monitoring m.b.t. instroom/uitstroom uit opvang

Uitgangspunten taken centrumgemeente:

- Uitgangspunt: het geld dat Breda als centrumgemeente krijgt
- Jaarlijks indexeren

Meerjarenbegroting

- Tijdelijke middelen helpen nog in 2024 en 2025
- Vanaf 2026 komen we waarschijnlijk geld tekort
- Dan moeten we in de regio bepalen hoe we dat oplossen

Veranderingen verwerkt in de begroting

- Het aantal opvangplekken is per 1 januari 2025 terug gebracht naar de oorspronkelijke 30 (de afgelopen jaren nav hoge bezetting DSV uitgebreid naar 44 nu)
- De regionale subsidie voor het programmatisch activiteiten aanbod wordt afgebouwd naar 75% in 2024 (afname budget per 1 juli 2024) en 50% in 2025.

Toelichting samenwerking en actielijnen

Samenwerking in de regio

- We willen meer spreiding van woon/opvangplekken in de regio.
- Concreet: spreiding crisiswoningen, trajecten Springplank, regionale tussenvoorzieningen/plekken, Skaeve Huse en Housing First
- Jaarlijks maken we afspraken over deze spreiding
- Alle gemeenten hebben een aanpak preventie en nazorg
- We bespreken elk jaar de resultaten met elkaar

Actielijnen

1. Van Opvang naar Wonen

1. Meer woonplekken

- Meer woonplekken voor duurzaam wonen
- Meer Housing First en Skaeve Huze in de regio
- Uitstroom naar alle gemeenten

2. (tijdelijk) meer opvang

- Tussenvoorzieningen voor volwassenen en jongeren
- Springplank voorlopig voortzetten
- Een woonvorm voor mensen met hoogcomplexiteit
- Behouden regionale crisiswoningen, beter spreiden over regio

Actielijnen

2. Preventie: 5 onderdelen

- a) Lokale aanpak preventie en nazorg
- b) Toeleiden naar zorg van zorgmijders en terugdringen van overlast
 - MASS
 - Straatteam
 - Bemoeizorg
 - Barka
- c) Voorkomen dat uitval of uitstroom BW, jeugdzorg, GGZ, detox en detentie leidt tot dakloosheid
- d) Nazorg
 - Extra begeleiding 3 maanden na uitstroom vanuit maatschappelijke opvang, door zelfde begeleider als in opvang
- e) Verslavingspreventie

Actielijnen

3. Iedereen doet mee

- Activering zo dichtbij mogelijk, doorontwikkeling in balans met goede aansluiting lokaal aanbod
- Werk eerst trajecten (Springplank); evaluatie
- Doorontwikkelen aanpak 'Werken naar Vermogen'

4. Extra aandacht voor jongeren

- Opvang- en BW plekken
- Mentoraanpak

5. Extra aandacht voor terugkerende cliënten

- een aanpak ontwikkelen, mogelijk combinatie van woonplek en begeleiding

Vragen?